

BASIN AÇIKLAMALARINDAN

Basın Açıklaması 28 Kasım 2000

Kamuda çalışan mühendis ve mimarların yoksulluk düzeyindeki ücretlerle yaşamaya zorlanması, IMF'nin ve sermayenin çıkarlarına yönelik olarak hazırlanan bütçelerin sonucudur.

Üretim ekonomisi yerine rant ekonomisini öne çıkaran, taşeronlaştırmayla, sendikasılaştırmayla, uluslar arası tahkim ve özelleştirme yoluyla Türkiye'nin sanayisini ve geleceğini ipotek altına alan anlayışlar aynı zamanda mühendis ve mimarların da istihdam alanlarını daraltıp geleceklerini tehlikeye atmıştır. Siyasal iktidar, politik tercihlerinin 2001 yılı bütçesinde de açıkça sermayeden yana olduğunu ortaya koymuştur. Bunun açık göstergesi, siyasi iktidarın ücretlilerin vergi yükünü arttırırken, emekçiden, tarımsal desteklemeden, emekliden ,mühendis ve mimarlardan esirgenen kaynakları sermayeye aktarmasıdır. Hükümet 2001 yılında toplamayı öngördüğü 31.7 katrilyon TL tutarındaki vergi yükünü, sermayeye değil, emekçilere yüklemeyi hedeflemiştir.

Kamuda çalışan ve sayıları 100 bine yakın mühendis ve mimarın ekonomik ve sosyal durumları günümüzde daha da kötüleşmiştir. 20 yıllık bir mühendisin veya mimarın ortalama ücreti 300 milyon liradır. Dört kişilik bir ailenin asgari geçim düzeyi 600 milyon lira olarak hesaplanmaktadır. Mühendisler mimarlar dört kişinin asgari geçim gelirin yalnızca %50 'sini karşılayabilir hale getirilmiştir. 1967 yılından günümüze kadar mühendis ve mimarların ekonomik durumlarına bakılırsa durumun daha da içler acısı olduğunu görürüz. 1967 yılında mühendis-mimarların ortalama ücreti 2200 TL'dir. Bu ücretle, 157 gr. altın veya 8800 adet gazete veya 880 kg et alınabilirken günümüzdeki 300.000.000 TL ile sadece 60 gr altın veya 1650 adet gazete veya 82,5 kg et alınabilmektedir. Yani üyelerimizin ekonomik ve sosyal durumları, ne aldıkları eğitimle, ne üretim ve denetim süreçlerindeki konumlarıyla, ne de üstlendikleri sorumluluklarla uygun bir düzeyde değildir. Bunun yanı sıra eşit işe eşit ücret temelinde benzer hizmetler arasında ücret denkleğinin sağlanmamış olması bu alanda yaşanan olumsuzlukları daha da artırmıştır. Ayrıca, kamuda çalışan mühendislerin ve mimarların ücretleri özel sektörde de emsal olarak alındığından, bu olumsuz durum ücretli çalışan bütün mühendisleri ve mimarları etkilemektedir.

Halkımızın refahı ve geleceği, ülkemizin kalkınması için üretiyoruz. Ancak bu yoksulluk ücretiyle artık ne tasarımın ne denetlemenin ne de uygulamanın gereği gibi yapılamayacağı açıktır. Bu koşullar, kamuda, mühendislik ve mimarlık alanında, işgücü verimliliğini düşürmekte, hizmetlerin niteliğini olumsuz olarak etkilemekte ve bu alanda kalıcı hasarlar yaratmaktadır. Mühendisini ve mimarını bu koşullarda yaşamaya mahkum eden bir ülkede gelişme ve kalkınma çabalarından söz edilmesinin hiç bir inandırıcılığı kalmamıştır. Büyük sorumluluklar alarak çalışan mühendis ve mimarlardan bu şartlar altında ne beklediği açıklanmalıdır. Açılış törenlerinde teknik elemanlara övgü yağdıran yöneticiler ve siyasetçilere de sesleniyoruz: bize övgü yağdırmak yerine çalışma koşullarımızı düzeltmek için çaba sarf etsinler.

Zorunlu tasarruflar da tam anlamıyla ücretlilerden bankalara bir aktarma operasyonuna dönüşmüştür. Örneğin 1995'te nemaya uygulanan faiz %27 iken, hazine bonosuna %122 verilmiştir. En çarpıcı örnek ise 1996'da yaşanmıştır: nemaya % 5,2

verilirken hazine bonosuna %130 verilmiştir. Böylece iktidar işçilerden ve kamu çalışanlarından bankalara ve rantla beslenen çevrelere büyük kaynaklar aktarmıştır.

Bu sorunlar tüm işçilerin ve kamu çalışanlarının ortak sorunudur. Yıllardan beri siyasal iktidarlar “Emekçileri enflasyona ezdirmeyeceğiz” diye diye on yıl önceki 100 Lira olan ücreti bugün 16.5 Liraya düşürmüşlerdir. 1998’de enflasyon %84, ücret artışı %47; 1999’da enflasyon %68.9, ücret artışı %43’tür. 2000 yılı da farklı olmayacak; öngörülen enflasyon %40 düzeyindedir ve yapılan ücret zammı da %23.3’te kalmıştır. Ne ücretler ve ekonomik haklar iyileştirilmektedir ne de grevli toplu sözleşmeli sendikal haklar yasa haline getirilmektedir.

Ulusal politikalarımız ve planlama bütünüyle terk edilmiştir. Son yıllarda bütçeden yatırıma ayrılan paylar sürekli düşmektedir. Üretime dayanan bir ekonomi ve hakça bir gelir dağılımı sadece mühendis ve mimarların değil, halkımızın refah düzeyinin yükseltilmesi için de zorunludur. Ulusal politikaların belirlenmesini ve yaşama geçirilmesini sağlayacak bağımsızlıkçı siyasi iradenin yokluğu, ülkemizi gelişmiş ülkelerin taşeronu durumuna düşürmektedir.

Daha çok işsizlik anlamına gelen bu durum; IMF için olumlu, sermaye için ise emeğin pazarlık gücünü kırma ve iş gücü maliyetinin düşüşü anlamına gelmektedir. Emekçiler için işsizliğin ve yoksulluğun derinleşmesi, açlığın yaygınlaşması, gelecek umudunun tüketilmesi demektir.

Siyasal iktidarın tercihi açıktır, bu tercihte emekçiler yoktur, halk yoktur. Bu tercihte IMF vardır, sermaye vardır, kurumsallaşmış soygun vardır.

İçi boşaltılan bankalara aktarılan yaklaşık 8 katrilyon tutarındaki para ile ;

- 200 bin kişiye istihdam alanı yaratılabilirdi.
- Kamu çalışanlarının ücretlerine % 60’ın üzerinde zam yapılabilirdi.
- Bu paranın yirmide biri ile enerji sıkıntısını ortadan kaldırmak mümkündü. Yine bu paranın yirmide biriyle Yatağan, Kemerköy, Yeniköy santrallerinin baca gazı arıtma tesisleri yapılarak toplu ölümlere neden olabilecek hava kirliliği riski ortadan kaldırılabilirdi.
- Bu paranın altıda biriyle deprem bölgesinde 100 bin kalıcı konut yapılabilirdi.
- Bu paranın yarısıyla Güneydoğu’da köye dönüş projesi çerçevesinde, milyonlarca yurtttaşımızın zorla boşaltılan 4.000 yerleşim yerine geri dönüşü sağlanabilirdi.
- Tarım alanındaki milyonlarca çiftçiye 6 yıl daha destek verilebilir ve tarımın çökmesi önlenebilirdi.
- Bu paranın yarısıyla, İstanbul-Ankara arasında hızlı tren sistemi kurulabilir veya 150 km’lik metro yapılabilirdi.
- 1000 megavatluk 15 doğalgaz santrali, 1000 megavatluk 11 termik santral veya 1000 megavatluk 8 hidroelektrik santrali yapılabilirdi.

• Düz arazide 8824 km'lik, engebeli arazide 4054 km'lik, çok engebeli arazide ise 2836 km'lik çift hatlı, sinyalli elektrikli demiryolu yapılabilirdi.

• Eğitime ayrılacak pay yüzde 100 arttırılabilirdi.

• Öğrencilerin yurt sorunu çözülebilirdi.

• 200 yataklı tam donanımlı 400 genel hastane yapılabilir, hastane kuyruklarında bekleyen milyonlara, insancıl koşullarda sağlık hizmeti verilebilirdi. Sağlık Bakanlığı bütçesi 6 kat artırılabilirdi.

Bu örnekler çoğaltılabilir ama bu kadarı bile siyasal iktidarın tercihini duraksamaya yer bırakmayacak biçimde kanıtlamaktadır. Bu anlayış ve tercihlerle hazırlanan 2001 yılı bütçesi;

• Sanayileşmeden, kalkınmadan ve halkımızın refahından vazgeçilmesinin, mühendis ve mimarların gözden çıkarılmasının bütçesidir.

• Üretim ekonomisinin yerine rant ekonomisinin tercih edilmesinin bütçesidir.

• Borç ve faiz bütçesidir.

• Özelleştirme bütçesidir.

• Emekçileri yoksulluk ve açlık sınırında yaşamaya mahkum etme bütçesidir.

• İşçilerden, köylülerden, kamu çalışanlarından yerli ve yabancı sermayeye kaynak aktarma bütçesidir.

• IMF bütçesidir.

Kamuda çalışan mühendis ve mimarların yoksulluk düzeyindeki ücretlerle yaşamaya zorlanması, IMF'nin ve sermayenin çıkarlarına yönelik olarak hazırlanan bütçelerin sonucudur.

MÜHENDİSLER VE MİMARLAR ÜLKEMİZİN TÜM EMEKÇİLERİ GİBİ BU BÜTÇEYİ REDDETMEKTEDİRLER.

BİZ SADACE İNSANCA YAŞAYACAK BİR ÜCRET DEĞİL, AYNI ZAMANDA 2001 BÜTÇESİNİN ÜLKEMİZİN, HALKIMIZIN YARARINA YAPILANDIRILMASINI İSTİYORUZ!

BİZ ÖDEDİĞİMİZ VERGİLERİN YATIRIM, EĞİTİM VE SAĞLIK OLARAK HALKA GERİ DÖNMESİNİ İSTİYORUZ. BUNUN İÇİN DİĞER EMEKÇİLERLE BİRLİKTE MÜCADELEMİZİ SÜRDÜRECEĞİZ.

EMEK PLATFORMU KARARI DOĞRULTUSUNDA 1 ARALIKTA ÜRETİMDEN GELEN GÜCÜMÜZÜ KULLANIYORUZ.

**AYNI GÜN ALANLARDA BULUŞUP DİLEKÇE VERME HAKKIMIZI
KULLANIYORUZ.**

TMMOB Başkanı

Kaya Güvenç

25 Kasım “Cezaevleri ve İnsan Hakları Mitingi”nden

KİMSE VAR MI?

BENİ DUYAR MI?*

“Her sabah yeni bir suçlu bularak uyanıyoruz uykularımızdan, onların suçlu olduğuna inanıyoruz!”

Çünkü bize onların “suçlu” oldukları söyleniyor.”

Sonra suçlu oldukları söylenen insanların 8m2’lik alanlara; insandan, kitaptan, ağaçtan, kısaca insani olan her şeyden tecrit edilerek, hücre (F) tipi cezaevlerine konması gerektiği söyleniyor, yine inanıyoruz!

Bir hücre tipi cezaevi inşaatına 8,5 trilyon lira harcadığını duyuyor, bu arada televizyonumuzda deprem bölgesindeki insanların bu kışa yine üşüyerek girdiğini haber spikerinin mekanik sesinden dinliyoruz. Üşüyen kırmızı elli çocukları görüyoruz ekranda, 8,5 trilyon puntolar halinde beynimizden geçiyor! *Düşünmüyoruz!*

Gazetede 48 tane hücre tipi cezaevinin inşaatına başlandığını okuyor, bunun sadece 11 tanesine harcanan parayla; 5.000 depremzedeye sıcak yuva, 5.000 kişiye sağlık hizmeti, 10.000 öğrenciye eğitim, 5.000 işsize iş olabileceğini öğrenince *dehşete düşmüyoruz!*

KİMSE VAR MI?

HEP DUVAR MI?*

Neden bu kadar para akıtılıyor bu cezaevlerine ve neden şimdi? *Hiç şüphelenmiyoruz?*

Neden cezaevleri bugün bu kadar önemli? Sormuyoruz?

Çünkü egemenlerin önümüzdeki dönemde en çok ihtiyaç duyduğu şey cezaevleri... Tıpkı 19 yy’da İngiltere’de, yoksullaştırma hareketinden hemen sonra ilk ihtiyaç duyulan şeyin cezaevi olması gibi... Önümüzdeki dönem IMF politikalarının sonucu olan özelleştirmeler, işten atmalar, enerji tasarrufu yalancı, özellikle eğitim ve sağlığın özelleştirilmesi milyonlarca insanda hoşnutsuzluk yaratacağı ve giderek bu hoşnutsuzluğun tepkiye ve örgütlenmeye dönüşeceği bir gerçek... Egemenler bugünü ve yıllar sonrasını dahi öngörerek, muhalefeti yok etmeye, sindirmeye, korkutmaya yönelik

tehdit planlarını bugünden cezaevleriyle yaşama geçiriyor.... *Geleceğimize sahip çıkmıyoruz!*

Onların “suçlu” olduğunu söyleyenler; şimdi de “af”tan söz ederek hem kendilerini aklamak hem de cezaevlerini boşaltıp hücre tipi cezaevine geçişi kolaylaştırmak için umutlarla, insan yaşamlarıyla, düşlerle oyun oynuyor. Bir insan yaşamı, onbinlerce insan yaşamı, o görünmeyen efendilerin çıkarlarına ve dudaklarından dökülveren sözcüklerine bağlı.... *Görmek istemiyoruz!*

Toplumsal çürümenin ve yoksulluğun bu kadar hızla yaşandığı, gelir dağılımının bu kadar adaletsiz olduğu, sistemin sürekli “suçlu” ürettiği bu ülkenin sahipsiz şehirlerinde, hak ve özgürlük arama sevdasına tutulanlar, bu şehirlerin sokaklarında dövülerek gözaltına alınıyor. İşkenceli sorgulardan geçirilerek olağanüstü mahkemeler olan DGM’lerde yargılanıyor, bizden düşünsel ve mekansal olarak çok uzak olan cezaevlerine kapatılıyor. Cezaevlerindeki 70 bine yakın insanın özgürlüğünün bu çürümüş sistem içerisinde bir zorunluluk olduğunu *düşünemiyor*, ayrımsız genel affın bir hak, hatta devletin toplumdan gecikmiş bir özür dilemesi olduğunu *yüksek sesle haykıramıyoruz!*

Şu anda tüm bu olup bitene hayır! diyen, 12 Eylül Hukuku ve onun devamı olarak hücre tipi cezaevleri inşaatlarının durdurulmasını, DGM’lerin kaldırılmasını, 3’lü protokolün iptal edilmesini isteyen, temel hakkı olan özgürlüğünü talep eden tutukluların açlık grevinde olduğunu gazetelerin satır aralarında okuyor, bunun *ne demek olduğunu düşünmemek için neredeyse kendimizi zorluyoruz!* 96 yılındaki ölüm oruçlarında 12 insanın ölümüne nasıl suskun kaldığımızı, göz yumdukça nasıl kirlendiğimizi hatırlamak istemiyoruz, *hafızalarımızı yitiriyoruz!*

HEMEN ŞİMDİ!

Soralım, düşünelim, konuşalım, yazalım, hatırlayalım, unutmayalım, yüksek sesle bağuralım:

Yeni cezaevleri istemiyoruz!

Hücre Tipi Cezaevi inşaatları durdurulsun!

Adli-siyasi ayrımı olmaksızın Genel Af çıkarılsın!

12 Eylül sorumluları yargılsın!

Siyasi tutukluların talepleri kabul edilerek açlık grevlerine son verilsin!

DEMEK İÇİN ALANLARA ÇIKALIM, 25 KASIM’DA “CEZAEVLERİ VE İNSAN HAKLARI MİTİNGİ”NDE BULUŞALIM.....

KİMSE VAR MI? BENİ DUYAR MI? KİMSE VAR MI? HEP DUVAR MI?

Katılımcı Kurumlar: İHD, ÇHD, HALKEVLERİ, TÜMYARGI-SEN, THYD-DER, TÜMTİS, DEV-MADENSEN, SİVAS-DER, PSAKD, AYDIN SANATÇI GİRİŞİMİ, EKM, TUYAB, KONUT-İŞ, GIDA-İŞ, EMEP, HADEP, ÖDP

Ezginin Günlüğü'nün "Rüya" isimli kasetinde ki Nadir Göktürk'ün "Bir Tuğla'da Siz Koyun" ezgisinden alıntıdır.

Basın Açıklaması 27 Kasım 2000

Şu anda bazı cezaevlerinde sürmekte olan açlık grevleri 37. Gününe ulaşmıştır. Açlık grevlerinin yapılma nedeni F Tipi cezaevleridir. Biz aşağıda imzası bulunanlar, 27 Kasım 2000 tarihinde Sincan'daki F Tipi cezaevine yaptığımız inceleme ziyareti ardından görüşlerimizi ve uyarılarımızı bir kez daha yetkililere ve kamuoyuna duyurmak istiyoruz.

- 1. Tehlike sınırına yaklaşan açlık grevlerinin sona erdirilmesi için bir an önce F Tipi cezaevleri konusunda adım atılması gereklidir.**
- 2. İlk adım Terörle Mücadele Yasası'nın 16. Maddesinin kaldırılmasıdır. Yürürlükte bulunan TMY'nin 16. Maddesi "terör suçlusu" adı altında siyasi mahkumları ve henüz hüküm giymemiş tutukluları ayırt etmeden hücreye koymayı emrediyor. Tüm bu hükümler evrensel hukuka aykırıdır.**
- 3. Kamuoyu anlamsız bir tartışmayla yanlış yönlendiriliyor. Cezaevlerinde yaşanacak yerlerin lüks olup olmamasından daha önemlisi, sosyal ve insani ilişkilerin sürmesine imkan verip vermemesidir. Bir insanın en lüks yerde bile izole edilmesi kabul edilemez.**
- 4. F Tipi cezaevleri mimari yapısıyla mahkum ve tutukluların ortak yaşama alanlarını ortadan kaldırdığı gibi, hücrelerde yalnızlığa mahkum edecek koşullarda mahkumların insanca yaşama imkanını ortadan kaldırıyor. Bu uygulamalar da evrensel hukuka aykırıdır.**
- 5. İzolasyonun yaratacağı psikolojik ve bedensel yıkımın yanı sıra, bu cezaevlerine konacakların tretman adı altında eğitilmek istenmeleri, mahkum ve tutukluların kişiliksizleştirilmesine ve ruhi sorunlara yol açacaktır.**
- 6. Bugüne kadar Diyarbakır, Ümraniye, Ulucanlar, Burdur gibi çeşitli cezaevlerinde devletin koruması altında bulunması gereken çok sayıda siyasi mahkum ve tutuklu öldürüldü. Şimdiye kadar saldırıları önleyecek ve suçluları mahkum edecek yönde bir önlem de alınmadı. İnsanları sosyal ilişkilerden koparan ve yalnızlaştıran, hiçbir uygar ülkede uygulaması olmayan F Tipi cezaevleri bu uygulamalar ortamında kesinlikle güvenli sayılamayacak bir yapıdadır.**
- 7. Cezaevleri, infaz sistemi ve hukuk sistemi ile bütünlük içinde ele alınmalı, insan haklarına ve evrensel hukuk ilkelerine uygun değişiklikler vakit geçirilmeden yapılmalıdır.**

8. Cezaevleri denetiminde ilgili meslek kuruluşları ve insan hakları örgütlerinin de yer alacağı yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu amaçla ilgili bakanlıkların, TTB, TBB, TMMOB ve insan hakları kuruluşlarının katılımıyla bir çalışma grubu oluşturulmalıdır.

İnsanın ruh ve beden sağlığı üzerinde yaratacağı olumsuz etkiler; yol açacağı sosyo-kültürel olumsuzluklar; dayandığı yasal düzenlemelerin evrensel hukuka aykırılığı; insan haklarına aykırı bir uygulama olması nedeniyle F Tipi cezaevleri kabul edilemez.

Adalet Bakanı'nı ve hükümeti acilen adım atmaya çağırıyoruz. Yasalarda gerekli değişiklikler yapılmalı, hukuki güvenceler sağlanmalı, cezaevleri tutuklu ve hükümlülerin yaşamlarını insanca sürdürebilecekleri bir mekana dönüştürülmelidir. Geçen her gün açlık grevlerinde bulunan mahkum ve tutukluların sağlıklarını ve yaşamlarını biraz daha tehlikeye atmaktadır.

Partiler (ÖDP, EMEP, DBP)

Meslek Örgütleri (TMMOB, TEB)

Sendikalar (KESK, DİSK)

Demokratik Örgütler (İHD, TİHV, Mazlum Der, Halkevleri, PSAK Vakfı, ÇHD)